

1. Europa contemporană: unitate, diversitate, integrare

- a) Planuri de unificare europeană în perioada interbelică
- b) Scurt istoric al integrării europene
- c) Părinții Europei Unite
- d) Uniunea Europeană și statele foste comuniste
- e) Instituțiile Uniunii Europene
- f) Unitate și diversitate în Europa contemporană

a) Planuri de unificare europeană în perioada interbelică

- ✚ Ideea unei Europe Unite s-a conturat de-a lungul epocii moderne, fiind o reacție a intelectualității față de rivalitățile și conflictele desfășurate. În secolul al XIX-lea preocuparea pentru ideea de unitate a Europei s-a aflat pe plan secund în principal din cauza următoarelor concepte care au dominat acest secol:
 - Naționalismul
 - Imperialismul.
- ✚ Ideea unei Europe Unite a revenit în actualitate după Primul Război Mondial.
- ✚ În perioada interbelică (1919-1939) au fost propuse două proiecte principale de unificare a Europei (Richard de Coudenhove-Kalergi, Aristide Briand).
- ✚ Planurile de unificare europeană din perioada interbelică au fost abandonate din mai multe motive: declanșarea mării crize economice (1929-1933), ascensiunea regimurilor politice totalitare.

b) Scurt istoric al integrării europene

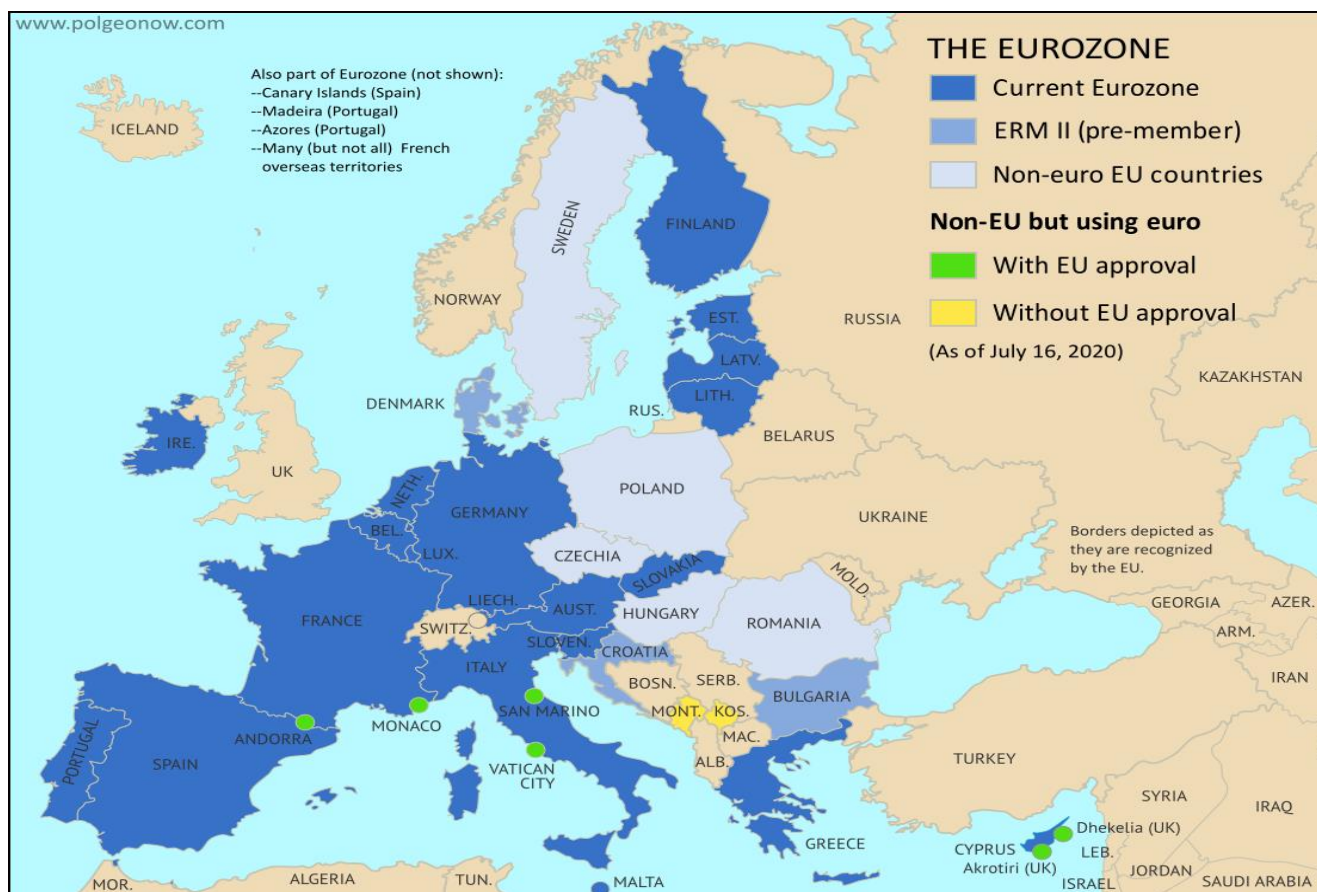
- ✚ După al Doilea Război Mondial (1939-1945), ideea unității europene a revenit în prim plan. Teamă de extinderea regimului comunist în Europa și impulsurile venite din partea SUA au condus către unificarea statelor europene.
- ✚ **9 mai 1950 = "Declarația Schuman"** – La 9 mai 1950, Robert Schuman, ministrul de externe al Franței, a propus punerea în comun a resurselor de cărbune și oțel ale Franței și Germaniei.
- ✚ **1951** = a fost semnat tratatul de la Paris prin care s-a format CECO (Comunitatea Europeană a Cărbunelui și Oțelului): Franța, RFG, Italia, țările Benelux (Europa celor șase). Tratatul a intrat în vigoare în anul 1952.
- ✚ **1957** = a fost semnat Tratatul de la Roma prin care s-a constituit CEE (Comunitatea Economică Europeană) sau Piața Comună, precum și EURATOM (Comunitatea Europeană a Energiei Atomice - CEEA). Tratatul a intrat în vigoare în anul 1958.

Valuri de extindere:

- **1973 = Europa celor 9:** Marea Britanie, Irlanda, Danemarca;
- **1981 = Europa celor 10:** Grecia;
- **1986 = Europa celor 12:** Spania și Portugalia;
- **1995 = Europa celor 15:** Finlanda, Austria, Suedia;
- **2004 = Europa celor 25:** Cipru, Malta, Estonia, Letonia, Lituania, Polonia, Ungaria, Cehia, Slovacia, Slovenia;
- **2007 = Europa celor 27:** România, Bulgaria.
- **2013 = Europa celor 28:** Croația
- **2020 = Europa celor 27:** Brexit

🚩 **State candidate:** Albania, Macedonia de Nord, Muntenegru, Serbia, Turcia

🚩 **State potențial candidat:** Bosnia-Herâegovina, Kosovo

Tratatele UE:

🚩 **Tratatul de la Paris (1951/1952)**

🚩 **Tratatul de la Roma (1957/1958)**

🚩 **Tratatul de la Bruxelles (1965/1967).** În 1965, a fost semnat un tratat de fuzionare a instituțiilor CECO, CEE și EURATOM (CEEA) care a intrat în vigoare în 1967. Astfel, începând din anul 1967, cele 3 comunități au fuzionat formând Comunitatea Europeană.

🚩 **Tratatul de la Maastricht (1992/1993).** În anul 1992 a fost semnat Tratatul de la Maastricht care a intrat în vigoare în anul 1993. Prin acest tratat CE a devenit Uniunea Europeană. Se instituia cetățenia UE și se continua procesul de creare a uniunii economice și monetare. Obiectivul final al Uniunii Economice și Monetare: crearea unei monede unice la 1 ianuarie 1999.

🚩 **Tratatul de la Amsterdam (1997/1999)**

🚩 **Tratatul de la Nisa (2001/2003)**

🚩 **Tratatul de la Lisabona (2007/2009).**

Uniunea Europeană (UE) este o uniune economică și politică între 27 de țări europene care are ca obiective:

- promovarea progresului economic și social
- afirmarea identității UE pe scena internațională
- dezvoltarea unei zone de libertate, securitate și justiție.

c) Părinții Europei Unite

- **Jean Monet** (om politic și economist francez)
- **Robert Schuman** (prim-ministru al Franței între anii 1947-1948)
- **Konrad Adenauer** (cancelar RFG)
- **Alcide de Gasperi** (premier italian)
- **Winston Churchill** (premier englez)

d) Uniunea Europeană și statele foste comuniste

- ✚ **Consiliul European de la Copenhaga (1993)** a aprobat principiul extinderii UE către statele din Europa Centrală și de Est și a definit criteriile pe care țările candidate trebuiau să le îndeplinească:
 - ✓ democratizarea regimului politic
 - ✓ respectarea drepturilor omului și ale minorităților
 - ✓ armonizarea legislației interne cu cea europeană
 - ✓ asigurarea unui climat economic sănătos, cu inflație redusă și o monedă națională stabilă, cu o economie de piață
 - ✓ capacitatea de a-și respecta obligațiile asumate de membru al UE.

e) Instituțiile Uniunii Europene

Consiliul European

- ✚ Consiliul European are rolul de a stabili prioritățile și direcțiile generale ale politicii.
- ✚ Consiliul European este format din liderii de stat sau de guvern a statelor membre, alături de Președinte și de Președintele Comisiei Europene.
- ✚ Președintele Consiliului European este ales pentru o perioadă de doi ani și jumătate care poate fi reînnoit o dată.

Consiliul Uniunii Europene

- ✚ Consiliul Uniunii Europene, denumit și Consiliul de Miniștri sau doar Consiliul, este organ legislativ al Uniunii.
- ✚ Roluri:
 - adoptarea legislației europene; Consiliul Uniunii Europene împarte puterea legislativă cu Parlamentul European. (codecizia);
 - semnarea acordurilor internaționale;
 - dezbateră și aprobarea bugetului anual al UE în comun cu Parlamentul European;
- ✚ Consiliul Uniunii Europene nu este format din membri permanenți. La fiecare reuniune, statele membre trimit miniștrii care răspund de domeniul aflat pe agenda de discuții.
- ✚ Președenția Consiliului UE este deținută prin rotație timp de 6 luni. (la 1 ianuarie și 1 iulie începe perioadele).

Parlamentul European – ”vocea cetățenilor”

- ✚ Parlamentul European are rolul de a adopta legile europene, de a dezbate și aproba bugetul UE alături de Consiliul UE. Parlamentul European nu are drept de inițiativă legislativă. De asemenea, este nevoie de avizul Parlamentului pentru o serie de decizii importante, precum aderarea noilor state la UE.
- ✚ Începând din anul 1979, membrii Parlamentului European sunt aleși la fiecare cinci ani prin alegeri organizate în fiecare stat membru. Ultimele alegeri au avut loc în 2019. Durata mandatului este de 5 ani.
- ✚ Numărul parlamentarilor din fiecare țară este aproximativ proporțional cu numărul locuitorilor țării respective.

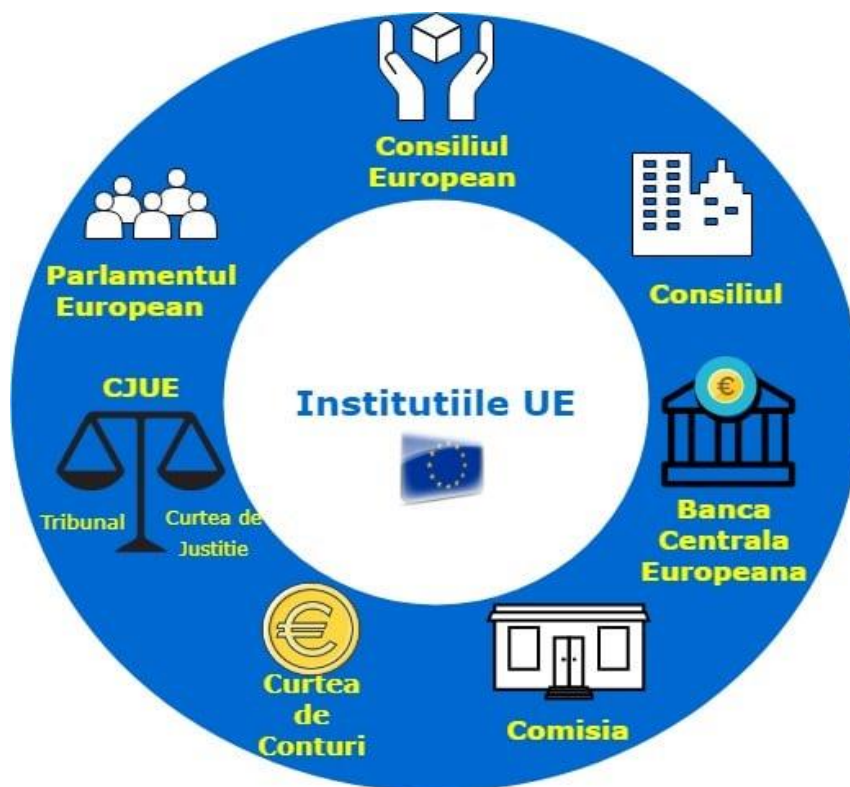
Comisia Europeană – ”gardianul tratatelor”

- ✚ Rolurile Comisiei Europene:
 - de a propune proiecte de legi;
 - de a gestiona bugetul Uniunii Europene;
 - de a aplica dreptul european;
 - de a reprezenta Uniunea Europeană la nivel internațional;
- ✚ Comisia Europeană are 27 de membri (dintre care unul este președintele Comisiei), iar durata mandatului lor este de 5 ani.
- ✚ Limbile de lucru: Engleza, franceza, germana.

Alte instituții ale UE:

- Curtea de Justiție
- Curtea Europeană de Conturi
- Banca Europeană de Investiții
- Banca Centrală Europeană
- Mediatorul european sau Ombudsman

Capitalele UE: Strasbourg (Franța), Bruxelles (Belgia), Luxemburg.

f) Unitate și diversitate în Europa contemporană

- ✚ Deviza Uniunii Europene este „*unitate în diversitate*”.
- ✚ Uniunea Europeană se întemeiază pe valorile respectării demnității umane, libertății, democrației, egalității, statului de drept, precum și pe respectarea drepturilor omului, inclusiv a drepturilor persoanelor care aparțin minorităților.
- ✚ Un aspect al unității europene îl constituie drepturile pe care le au cetățenii europeni. Aceste drepturi sunt menționate pentru prima dată în Tratatul de la Maastricht, apoi și în celelalte tratate și documente elaborate de UE. Articolul 8 din Tratatul de la Maastricht definea astfel conceptul de cetățenie europeană: „este cetățean al Uniunii orice persoană care deține naționalitatea unui stat membru”.

DIVERSITATE. Diversitatea europeană are mai multe dimensiuni: lingvistică, religioasă, politică, economică, culturală.

- ✚ Conform principiilor UE, diversitatea nu reprezintă o piedică în calea cooperării și unității statelor, ci, dimpotrivă, un element important ce duce la unitate, progres, desăvârșire, este o sursă de bogăție și creație, un atu pentru Europa.

Simbolurile Uniunii Europene

Drapelul

Imnul UE („Oă bucuriei”, ultima parte a Simfoniei a IX-a compusă de compozitorul german Ludwig van Beethoven)

Deviza ”Unitate în diversitate”

Ziua Europei: 9 mai

Moneda comună: euro

